

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2018

JOHDANTO

Vireilletulo

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2018 (K 10/2019 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Miikka Rainiala, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Emil Asp, liikenne- ja viestintäministeriö
- toimitusjohtaja Merja Ylä-Anttila, Yleisradio
- ent. puheenjohtaja Kimmo Kivelä, Yleisradion hallintoneuvosto
- puheenjohtaja Arto Satonen, Yleisradion hallintoneuvosto
- viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- toiminnanjohtaja Teemu Kalliala, Audiovisual Producers Finland – APFI ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- MTV Oy

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleisradio on eduskunnan alainen julkisen palvelun mediayhtiö, jonka tiedonvälityksen ja muun toiminnan riippumattomuutta, puolueettomuutta ja luotettavuutta voidaan pitää tärkeänä tasapuolisen tiedonvälityksen, sananvapauden ja kansanvallan tukemisen kannalta. Valiokunta pitää välttämättömänä, että näiden seikkojen toteutumiseen Yleisradion toiminnassa kiinnitetään jatkossakin erityistä huomiota.

Hallintoneuvoston kertomuksesta

Valiokunta katsoo, että hallintoneuvoston kertomuksessa on käsitelty monipuolisesti ja informatiivisesti Yleisradion toimintaa vuonna 2018. Kertomuksen mukaan Yleisradion sisältöjä käytti 95 prosenttia suomalaisista, mikä on kaksi prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Valiokunta pitää tärkeänä, että Yleisradio tavoittaa suomalaiset hyvin myös jatkossa ja säilyttää kansalaisten luottamuksen muuttuvassa ja kansainvälisesti kilpaillussa mediakentässä.

Valiokunnan mietintö LiVM 5/2019 vp

Media-ala on keskellä murrosta, jossa kilpailu on kovaa, kuluttajien käyttötottumukset muuttuvat ja palvelut ja jakelukanavat monipuolistuvat. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin tuotu esille, että Suomessa tuotetaan tällä hetkellä enemmän kotimaisia elokuvia ja televisio-ohjelmia kuin koskaan aikaisemmin. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Yleisradiolla ja sen hankinnoilla sekä Yleisradion ja kaupallisten toimijoiden välisen yhteistyön kehittämällä on keskeinen merkitys koko suomalaisen media-alan toimintaedellytysten ja kehittymisen kannalta.

Hallintoneuvoston keskeinen tehtävä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi. Yleisradion riippumattomuuden kannalta on kuitenkin olennaista, että hallintoneuvosto ei puutu miltään osin Yleisradion ohjelma- ja toimituspolitiikkaan. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Yleisradion riippumattomuus, puolueettomuus ja luotettavuus turvataan myös jatkossa.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että Yleisradio ryhtyi kertomusvuonna noudattamaan vapaaehtoiselta pohjalta EU:n siirrettävyysasetusta siten, että Yleisradion sisällöt avautuivat tilapäisesti EU:n alueella oleskeleville suomalaisille.

Kertomuksen tilasto- ja tutkimustiedoista

Kertomuksessa on tuotu esille tutkimustietoa ja tilastoja median käytöstä ja kansalaisten suhtautumisesta Yleisradion palveluihin. Kyselytutkimusten mukaan suomalaiset katsovat Yleisradion onnistuneen kokonaisuutena hyvin julkisen palvelun tehtävässään. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin tuotu esille, että tutkimusten mukaan erittäin paljon Yleisradioon luottavien määrä on laskenut edellisestä vuodesta. Valiokunta pitää välttämättömänä, että syyt tähän muutokseen analysoidaan tarkasti ja pohditaan samalla, miten kehitys saataisiin kääntymään selkeästi toiseen suuntaan.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että pidempiaikaisten kehityssuuntien tunnistamista voisi jatkossa helpottaa, jos kertomuksessa tuotaisiin esille nykyistä kattavammin vertailutietoa myös aikaisemmilta vuosilta. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallintoneuvoston kertomusta kehitetään tältä osin jatkossa.

Kertomuksen antamisaikataulu

Yleisradion toiminnasta annetun lain (1380/1993) 6 §:n mukaan Yleisradion hallintoneuvoston kertomus on annettava eduskunnalle viimeistään huhtikuun loppuun mennessä. Nyt käsitteilyssä oleva hallintoneuvoston kertomus on annettu eduskunnalle 29 päivänä huhtikuuta 2019. Valiokunta on ensimmäisen kerran jo mietinnössään LiVM 5/2015 vp — K 8/2015 vp pitänyt tärkeänä, että kertomus annetaan jatkossa aikaisemmin keväällä, jotta eduskunta ehtii käsitellä kertomusta jo eduskunnan kevätistuntokaudella.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Valiokunnan mietintö LiVM 5/2019 vp

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 10/2019 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Helsingissä 1.10.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Ano Turtiainen ps
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula